

41. Đêm kinh hoàng

Đêm thứ năm 24 tháng 7, Long thức rất khuya viết thư cho Mai. Chàng mới nhận được thư của Mai lúc chiều, sau hai tuần mong ngóng cổ dài ra. Mai đã về lại Đà Lạt sau 3 tuần lễ ở Sài Gòn lo sắm sửa chuẩn bị cho ngày cưới. Gần 1 giờ sáng chàng mới ngủ.

Chỉ vài tiếng đồng hồ sau, lúc 4 giờ kém 20 ngày thứ sáu 25 tháng 7 năm 1969, một biến cố hãi hùng đã xảy ra, gây tang tóc cho khóa 11 Trung Tập Y Nha Dược và Thú Y sĩ tại Trung Tâm Huấn Luyện Quang Trung.

Trang thư sau đây được Long viết trên giường bệnh của Tổng Y Viện Cộng Hòa, bệnh viện quân đội quan trọng nhất tại Sài Gòn.

Tổng Y Viện Cộng Hòa, thứ sáu 25-07-69

Mình yêu của anh,

Chắc mình ngạc nhiên lắm, vì mới tối hôm qua anh còn viết thư cho mình ở Quang Trung, mà sáng nay lại viết trong nhà thương Cộng Hòa.

Anh đi ngủ lúc gần 1 giờ, rồi tự nhiên giật mình thức dậy, nửa tỉnh nửa mê, bò lổm ngổm dưới một đồng mảnh ván dầy bụi bẩn, mũi hít một mùi khó chịu làm anh buồn nôn kinh khủng, tai nghe la ơi ơi, tiếng la thất thanh. Vẫn còn nửa tỉnh nửa mê, không biết làm sao mà anh chui qua được cái cửa sổ nhỏ xíu ở đầu giường (có cánh cửa bật lên bật xuống) và lọt ra ngoài trời còn đen kịt. Lúc đó mới bắt đầu hít thở được bình thường, nhưng vẫn chưa tỉnh táo để nhận định chuyện gì xảy ra. Có bóng người chạy tán loạn, anh cũng chạy, chạy tới rồi lại chạy lui, chẳng biết chạy đi đâu, làm gì...

[...]

Trong lúc hoảng loạn đó thì Long gặp một bạn cao lớn tay cầm đèn pin, kêu chàng theo bạn đó vào trong nhà để xem có ai bị thương thì khiêng ra ngoài để cấp cứu. Long bắt đầu tỉnh trí lại, nhận ra bạn đó là bác sĩ Bùi Thế Khải cùng trung đội với Long, có danh số lớn nhất vì là cao nhất khóa, nằm cách Long có một giường. Khải nổi tiếng tháo vát và không nề hà giúp đỡ mọi người khi cần đến. Khải vén chiếc mùng ra, thấy anh Hiếu nằm im, máu lênh láng chảy ra từ cổ, từ ngực, từ bụng, Khải nói anh Hiếu chết rồi, để đó tính sau, bây giờ phải lo cho những bạn bị thương trước đã. Leo lên giường trên là một bạn khác bị thương bất tỉnh, Long cũng leo lên và hai người hì hục khiêng bạn đó xuống và mang ra ngoài, tập trung vào một chỗ bên trong nhà ngủ thứ hai của trại, nhà này vẫn còn nguyên. Rồi rủ thêm mấy bạn khác trở lại khiêng thêm nhiều người khác bị thương. Lúc đó Long mới cảm thấy đau dưới chân trái phải đi khắp khiêng, và nách phía bên phải cũng rất vô cùng. Người chàng bê bết máu, nhưng đó là máu của các bạn bị thương dính vào mình khi khiêng các bạn này đi. Các bác sĩ không bị thương lo việc cấp cứu đầu tiên cho các bạn bị nặng trong khi chờ đợi xe cứu thương, lúc đó Long mới khám phá ra mình cũng bị thương dưới ống chân trái, máu vẫn còn rỉ ra.

Bùi Thế Khải trước đây tham gia nhiều công tác xã hội, đặc biệt làm chủ tịch đoàn công tác xã hội của hội từ thiện YMCA¹, khám bệnh, chữa răng, phát thuốc miễn phí cho dân nghèo. Hội này của người Mỹ nên có nhiều phương tiện vật chất, thuốc men bông băng cấp cứu dồi dào, bạn Khải khi lên Quang Trung mang theo một túi cấp cứu đầy đủ, phòng khi hữu sự, nên đến lúc cần cấp cứu các bạn bị thương có ngay phương tiện tại chỗ.

Sau khi được cấp cứu tại chỗ, Long cùng nhập bọn với 14 người khác bị thương nặng nhẹ được xe cứu thương đưa lên bệnh xá của Quang Trung. Ngay sau đó có lệnh đưa mọi người vào Tổng Y Viện Cộng Hòa.

Sau này điều tra ra được biết một quả mìn định hướng (kiểu mìn Claymore chống biển người của Mỹ) đặt ở một lỗ thông hơi trong vách tường ở đầu nhà ngủ. Căn nhà dài có nhiều cửa sổ nhỏ hai bên, còn hai đầu là hai cửa ra vào ở giữa. Hai bên cửa ra vào là hai cái lỗ thông hơi. Thật ra không phải là một cái « lỗ » tròn, mà là một khoảng hở hình chữ nhật bề ngang khoảng nửa thước, bề cao khoảng 15 phân, ngang tầm với cái giường dưới của giường hai tầng. Khi mìn nổ thì cái giường sát đó hứng gần hết các mảnh nên anh Hiếu thiệt mạng, còn các bạn nằm cùng dãy phía trong thì được che chắn nên không ai bị nặng cả. Ngược lại các bạn nằm tầng trên bị các mảnh bay xéo lên nên mấy người bị thương nặng.

Đó là dãy giường của trung đội 1. Long nằm bên dãy giường của trung đội 4, song song với dãy giường kia, và cũng chỉ cách vách tường 3 cái giường. Nhưng vì hướng đã chệch đi nhiều nên chỉ có ít

¹ YMCA là Youth Man Christian Association, một hội từ thiện của một giáo hội Tin Lành Hoa Kỳ.

mảnh qua dây giường bên này. Long nằm tầng trên, đầu quay ra cửa sổ, chân về phía hành lang, bị 2 mảnh vào ngón chân và vào bắp chân. Người nằm dưới là anh bạn dược sĩ L. quay đầu về phía hành lang, bị một mảnh nhỏ vào mắt, sau này hỏng con mắt đó luôn.

Sức mạnh của chất nổ làm sập trần nhà sát với mái tôn. Trần làm bằng tấm bìa dày hồi đó gọi là « các-tông Isorel » đóng lên khung gỗ nhẹ, Long nằm tầng trên không có mừng nên khi giật mình thức giấc nửa tỉnh nửa mê bị các tấm trên trần rơi xuống đè lên người, cùng với tất cả bụi bậm mạng nhện chất chứa từ bao lâu, vừa bắn thiu vừa mùi khó chịu, hòa với mùi khét của thuốc nổ, thật chưa khi nào chàng sống những giây phút hãi hùng trong cơn nửa tỉnh nửa mê như thế.

Những người điều tra kết luận đây là một loại mìn định hướng nội hóa, nếu là mìn định hướng Claymore của Mỹ mà nổ trong một nhà ngủ như thế thì số thương vong và tử vong sẽ cao hơn nhiều.

Trích thư Long:

Chiều thứ sáu 25-07-69

[...]

Chân anh bắt đầu nhức nhối hơn sáng nay nhiều, và người bắt đầu thấm mệt, bụng lại đói nữa, vì trưa nay cơm nhà thương dở quá, còn thua cơm ở Quang Trung, không thể nuốt nổi, ông y tá trưởng bảo phải mang cơm nhà vào ăn mới được! Anh Th. cũng vậy, anh ấy nằm cạnh anh, cũng vừa mệt vừa đói, chắc chiều nay có chị mang đồ ăn đến. Anh Th. sống với chị Hai và anh rể, được cưng chiều lắm, chẳng lo lắng gì cả. Số sướng thì được nhờ, số vất vả như anh thì phải chịu thôi...

7 giờ 20 tối,

Hồi chiều viết đến đó thì cậu mợ anh và L. đến thăm. Mặt mợ tái xanh, vì bác T. sai con đến báo tin chỉ nói là anh bị thương phải vào Cộng Hòa nằm, mà không nói là nặng nhẹ thế nào vì nó cũng không biết. Cả nhà hoảng hồn, mợ chẳng thay quần áo gì cả, cứ thế mặc thêm chiếc áo len rồi bảo L. đèo xe ngay lên trại cậu, cậu mượn xe Jeep chở tất cả vào đây. Mời vào phòng có mấy chục cái giường, chưa thấy anh mợ đã khóc rồi. Mỗi lần như vậy mợ lại già đi một tí, hết chồng rồi lại đến con. Đông con quá nên lúc nào cũng có chuyện lo, chuyện khổ... thật tội nghiệp!

[...]

TYV Cộng Hòa, thứ bảy 26-07-69

[...]

10 giờ 20. Anh mới được thay băng, thay băng cũng đau kinh khủng mình ạ. Vết thương ở ống chân trái khá sâu và làm sưng lên nên hôm qua lúc ở phòng tiểu giải phẫu, bác sĩ đã phải đặt một cái « sonde » là một miếng cao su mềm dài độ 5, 6 phân, rộng khoảng 1 phân, nhét vào vết thương để lòi máu ra ngoài cho máu mủ theo đó chảy ra. Sáng nay rút bỏ miếng đó đi và thay bằng miếng khác bằng vải thưa (gaze). Lúc nhét vào đau kinh luôn!

Thay băng dưới ngón chân cũng đau lắm, có một mảnh mìn làm đứt một vết dài ở hai ngón chân, phải may ba mũi. Còn lúc đầu anh cảm thấy đau nhức dưới nách bên phải, tưởng có mảnh gì ghim vào đấy, nhưng rút cục chỉ là trầy da ở ngoài thôi, nhưng chỗ đó có vẻ dễ đau hơn các chỗ khác. Có lẽ vết trầy là lúc anh trên giường còn nửa tỉnh nửa mê ráng nhào mình chui qua cái cửa sổ nhỏ xíu nên bị trầy da chỗ đó.

[...]

Sáng nay có anh bạn ở Quang Trung về ghé thăm, anh ta về để gác xác anh Hiếu, có 12 người về để luân phiên gác theo đúng lễ nghi quân cách. Anh Hiếu thật ra không phải cùng khóa y khoa với các bạn khác, vì anh đã ra trường từ hai năm trước, nhưng được hoãn dịch vì lý do gì đó, năm nay mới phải trình diện. Hôm lên Quang Trung anh lại trẻ nên không đứng xếp hàng cao thấp để nhận danh số như tất cả các bạn khác. Nếu anh trình diện đúng ngày, với tâm vóc của anh, anh sẽ thuộc trung đội 2 hoặc 3 và sẽ nằm ở trong nhà ngủ không bị nổ. Với danh số « đến trễ » của anh, anh phải qua nằm cùng nhà với trung đội 4 còn gọi là Trung Đội Voi. Đứng ra chỗ nằm của anh không phải sát tường, nhưng anh đã đổi chỗ nằm sát tường gần lỗ thông hơi cho có gió mát. Nên lẽ ra anh không có mặt sát bức tường này vào lúc đó, nhưng cuối cùng anh vẫn có mặt đúng lúc đó và nằm đúng chỗ đó để chết thảm. Với tất cả những chuyện như vậy, dù không tin vào định mệnh chẳng nữa, người ta cũng phải đặt câu hỏi...

Anh bạn cũng cho biết trên Quang Trung đã bắt đầu sinh hoạt bình thường lại rồi, ngày hôm qua lo dọn dẹp nhà cửa, anh ta nói máu me dễ sợ lắm... Lỗ ở tường đã được lấp lại, trần nhà bị sập sẽ được sửa trong ngày hôm nay, và chương trình học vẫn được duy trì như cũ, anh không biết những người còn lại còn tinh thần nào mà học được không nữa!

Sáng nay lúc khám bệnh có cả 5, 6 bác sĩ đi, có cả Thiếu Tá Thành – là bác sĩ trưởng khu thì phải – đến xem đúng lúc anh đang nhận nhó... Rồi có Thiếu Tá Tường ở trường Quân Y lên thăm, ông nói « Moa sẽ lo cho tụi toa được chiến thương bội tinh! » Nghĩ cũng tức cười, chưa thụ huấn quân sự xong đã có bội tinh!

[...]

11 giờ 15, anh vừa được chuyển qua khu ngoại thương ở dãy nhà mới. 15 người bị thương này chắc đã trứ danh lắm rồi, được ở khu nhà mới này là nhất! Và từ lúc chuyển sang đến giờ đã có Đại Tá Chỉ Huy Trưởng Tổng Y Viện đến thăm, rồi đến Chuẩn Tướng Vũ Ngọc Hoàn Cục Trưởng Cục Quân Y, Trung Tá Trần Minh Tùng Chỉ Huy Trưởng Trường Quân Y. Bạn Ngô Thế Vinh, đại đội trưởng khóa 11 Trung Tập cũng đã đến, vì trên Quang Trung anh em rất lo âu cho số phận các bạn bị thương. Anh Vinh cho biết là ở Quang Trung, Chuẩn Tướng Chỉ Huy Trưởng Trung Tâm Huấn Luyện cũng đã xuống thăm đại đội 11 Trung Tập, vì chuyện này có tầm quan trọng rộng lớn chứ không phải đùa. Anh quên nói em là có cả Viện Trưởng Viện Đại Học Sài Gòn là Bác Sĩ Trần Quang Đệ cũng lên Cộng Hòa thăm anh em bị thương.

[...]

5 giờ 15. Nãy giờ cả đại đội kéo vào thăm. Mỗi người một tiếng nói cũng đủ mệt, nhưng cũng vui lắm. Và cảm động...

[...]

Long tìm cách gửi thư nhanh nhất lên Đà Lạt cho Mai, mong Mai có thể thu xếp về thăm mình. Nhưng mấy ngày này lại rơi đúng vào lúc trời mưa bão, hình như bão rút từ đâu đó.

Tổng Y Viện Cộng Hòa, chủ nhật 27-07-69

Mình yêu của anh,

Lại một chủ nhật trôi qua, một ngày u ám, bầu trời âm đạm chia sẻ nỗi buồn những người xa nhau. Nghe nói rút bão đâu đó, chắc trên Đà Lạt em còn buồn hơn nữa...

Chủ nhật đầu tiên trong bệnh viện, một ngày giống hết những ngày khác, vì ở trong này sinh hoạt không có gì khác ngày thường cả. Chỉ có tiếng radio vọng lại, văng vẳng giọng hát một nữ ca sĩ trong buổi truyền thanh tuyển lựa ca sĩ là nhắc đến ngày chủ nhật thôi. Ngoài ra vẫn ngủ dậy, vẫn ăn sáng, vẫn có bác sĩ đến khám, vẫn có thay băng – giờ mà anh sợ nhất – rồi giờ chích thuốc, v.v.

[...]

3 giờ chiều, giờ viếng thăm. Phòng bệnh hôm nay chủ nhật nên tràn ngập màu đỏ, xanh, tím, vàng... những tà áo màu đến thăm những người khác. Anh Th. và anh chỉ biết nằm nhìn bạn mình. Nhớ mình quá đi, chắc mình nhận thư anh rồi...

Hôm nay anh lại què hơn hôm qua một tí, vết thương ở ống chân trái sưng to hơn nên đau hơn, thành ra anh cũng đi cà nhắc nhiều hơn!

Cũng ngày chủ nhật này Mai nhận được thư Long, nằng rặng rời tay chân dù Long kể rõ mình chỉ bị một mảnh nhỏ ở chân. Trong lòng như lửa đốt chỉ muốn bay xuống ngay thăm chàng, nhưng nhiều trở ngại quá.

Thứ hai, 28-7-69

Mình yêu của em,

Sáng nay trời mưa bão lớn quá, 10 giờ rưỡi rồi mà gió rít, thông ngả nghiêng. Hôm nọ mới có hai vợ chồng chờ nhau trên đường sau sở em bị cây đổ đè chết cả hai, tội quá mình ơi.

Mình của em hôm nay đã khá chưa? Em buồn quá đi, phải mà trời đỡ một chút em đi vay tiền và xin máy bay quân sự hoặc mua vé Air VN về thăm mình, nhưng trời này sao mà đi bộ ra khỏi nhà đây? Mình ngủ được không hả mình? Em ở bên mình thì em sẽ xoa vết thương cho mình đỡ đau những khi mình nhăn nhó vì vết thương hành, em sẽ ôm mình, mình nhé. Em kệ thiên hạ, chả thèm sợ ai cười nữa, em là vợ mình cơ mà, mình ơi em thương mình quá!

¹ Thiếu Tá Tường đã giữ lời hứa, sau này tất cả những người bị thương đều được Chiến Thương Bội Tinh. Long vẫn nghĩ thấy tức cười vì chưa ra trận bao giờ mà lại có huy chương này. Sau tháng 4 năm 75, lúc phải khai lý lịch trong trại cải tạo, luôn luôn tờ khai có mục “Huy Chương” phải khai, và Long luôn luôn ghi rõ ràng là đã được trao tặng “Chiến Thương Bội Tinh” và “Công Vụ Bội Tinh” (là một huy chương không quan trọng như Chiến Thương, chỉ là kiểu sống lâu mà không bị phạt thì “lên lão làng” vậy thôi). Cũng may là chẳng có anh cán bộ cộng sản nào thắc mắc, hỏi vặn là sao anh khai chỉ làm việc trong bệnh viện mà lại có được “Chiến Thương Bội Tinh?”

Sao mình đã chịu bao nhiêu cay đắng tình thân lại còn đau đớn thể xác nữa, mình ơi Chúa bắt em xa mình như để thử thách hai đứa phải không mình? Chúa trên trời nhìn xem chúng mình yêu nhau đến đâu đấy, chứ còn dù là cậu mợ em hay cậu mợ mình cũng khó mà hiểu nổi tình yêu của mình cho em hay em cho mình, mình nhỉ! Chồng của em ơi, em yêu mình hết sức em rồi, mình hiểu em không?

[...]

Tổng Y Viện Cộng Hòa, thứ hai 28-07-69

Mình yêu của anh,

Nhàm chán bắt đầu gặm nhấm, giờ, phút dài lê thê. Lúc mới vào đây thì khoái lắm, vì ở Quang Trung chỉ mong được nghỉ, bây giờ được nghỉ vô hạn định thì sướng quá rồi còn gì nữa, nhất là được ngủ giường nệm, drap trải giường trắng, không phải trùm cái mùng vào đầu, sáng ra không có tiếng chuông kéo giật dậy, đánh răng rửa mặt khỏi phải lo thiếu nước, và nhất là không còn tiếng còi tập hợp, tiếng còi quái ác lúc nào cũng cắt ngang những giây phút thoải mái nhất.

Một nếp sống mới thành hình, 6 giờ thức dậy ngủ nướng tới 7 giờ, dậy đánh răng rửa mặt xong cũng khoảng 8 giờ, tất cả công việc đều phải làm một cách hết sức thong thả, vì nếu làm nhanh thì thời gian còn lại vớt đi đâu cho hết! Quay qua quay lại rồi kéo nhau ra hành lang, hành lang này nhìn xuống đường, có kê nhiều bàn vuông để ăn uống cho tiện, anh nào có bánh trái gì cũng bỏ ra hết, thế là ăn sáng kiểu « picnic ». Rồi tà tà vào nằm nghỉ chờ bác sĩ đi qua khám, hết giờ khám đến giờ thay băng, giờ hãi hùng nhất của anh...

[...]

Trưa nay vào giờ thăm viếng, anh ngóng chờ bóng dáng mình, lòng tràn đầy hy vọng. Nhưng rồi anh lại bị kéo trở về thực tế khi thấy cậu mợ đến mà không có em. Lý trí bảo anh một đằng, nhưng con tim lại đi tìm nẻo khác. Anh cũng biết mình xuống Sài Gòn là cả một vấn đề, rắc rối bao nhiêu chuyện, nhưng ai cấm được anh hy vọng mình nhỉ! Chính mình đã nói với anh câu đó.

Một câu chuyện vui kể em nghe. Lúc cậu mợ vào thăm, tình cờ mợ nhìn lên đầu giường rồi tái mặt: « Sao con lại nằm giường số 13? » Lúc đó anh mới nhìn lại và thấy là mình nằm giường số 13 thật. Mà trong nhà thương thì số 13 ngán lắm, người ta nói nằm giường số 13 thì đau nhẹ cũng thành đau nặng, mà đau nặng thì chỉ có... thác! Để anh gan lì một lần thử xem sao mình nhé. Mình có tin dị đoan không? Mợ thì tin lắm!

[...]

Chiều nay có bạn ở Quang Trung về kể lại đám ma anh Hiếu lúc sáng nay. Tất cả đại đội đều về đi đưa, quần áo chỉnh tề đeo lon Trung Úy, mang theo súng ống dằng hoàng. Đám tang diễn ra rất trọng thể, đi bộ từ nhà ở khu Bàn Cờ đến nghĩa trang Mạc Đĩnh Chi. Tội nghiệp hai cháu bé ngây thơ chưa biết gì đã phải chít khăn tang, còn chị Hiếu thì ngất xỉu bên bờ huyệt.

[...]

Báo chí loan tin vụ nổ ở Quang Trung là do pháo kích của Việt Cộng, một quả đạn rớt trúng một trong hai nhà ngủ của Khóa 11 Trung Tập làm một người chết và 15 người bị thương. Dĩ nhiên đây không phải là nhà báo loan tin sai vì không biết, mà chỉ đăng lại thông cáo báo chí của chính quyền bóp méo sự thật. Nếu loan tin trung thực là vụ nổ gây ra do một quả mìn định hướng đặt tại lỗ thông hơi trong tường một nhà ngủ thì hóa ra là vấn đề an ninh phòng thủ của Quang Trung không thực hiện đến nơi đến chốn, để cho đặc công Việt Cộng ban đêm len vào đặt mìn mà không ai hay biết. Còn loan tin là Việt Cộng pháo kích thì bề nào cũng ít trách nhiệm hơn. Ngay hôm đầu sau khi xảy ra vụ nổ, trong trại đã nghe đồn các bạn bị thương ghi trong giấy tờ là « nạn thương » thay vì « chiến thương », ám chỉ vụ nổ là do một tai nạn trong lúc thụ huấn. Nhưng không phải dễ dàng mà các Y Nha Dược Sĩ chấp nhận một sự bóp méo trắng trợn như vậy, nên cuối cùng cấp lãnh đạo phải ghi là « chiến thương ». Nhưng không ngờ khi đưa ra báo chí thì vẫn bóp méo sự thật thành « pháo kích ».

Long cũng tức giận như các bạn khác khi biết tin này, nhưng rồi cũng quên đi khi hôm sau có Mai vào thăm. Cuối cùng thì nàng đã xoay sở được để bay từ Đà Lạt xuống Sài Gòn thăm Long, đến chủ nhật về lại Đà Lạt. Mỗi lần hai người gặp nhau thì chồng thư lại có chỗ trông, vì đương nhiên là đã gần nhau còn viết thư làm gì! Chỉ biết chắc rằng đó là những giây phút sung sướng của cặp vợ chồng sắp cưới, dù đã là vợ chồng trên giấy tờ.

Sau gần hai tuần nằm trong Tổng Y Viện Cộng Hòa, Long và các bạn bị thương được trả về đơn vị cũ là Trung Tâm Huấn Luyện Quang Trung với đề nghị là cho nghỉ phép hai tuần. Long thừa dịp đó lên với Mai mấy ngày.

Sau đợt nghỉ phép, ngày thứ tư 6 tháng 8-1969, Long trở lên Quang Trung tham gia buổi văn nghệ tạm biệt sau 10 tuần lễ vui, buồn, sóng gió, tang tóc, đáng ghi nhớ tại đây.